

Geschiedenis van de veerdiensten

Het beroep van veerman bestaat al duizenden jaren.

De veerman was de schakel in de bestaande handels- en reisroutes, waar water een barrière vormde tussen dorpen en steden.

In de Romeinse tijd waren er al handelsroutes waarin overzetplaatsen bij de rivieren waren opgenomen.

De opkomst van het stoomtijdperk en de daarmee samenhangende industriële revolutie betekende voor de veerdiensten een enorme toename van de verkeersstromen.

De bestaande gier- of kabelponten werden uitgerust met een hulpmotor. Tevens werden er grote, vrij varende ponten gebouwd.

Door de verhoogde vaarfrequentie konden de ponten voldoen aan de toegenomen vraag.

Ten gevolge van de bouw van bruggen en tunnels zijn de laatste decennia veel veerdiensten uit de vaart genomen.

Veerrechten

Vroeger werden alle veerdiensten geëxploiteerd op basis van veerrechten.

Deze werden door een landsheer verleend aan iemand die zich verdienstelijk had gemaakt.

De veerrechten zijn te vergelijken met tol- en visrechten, de zogenaamde heerlijke rechten.

Het veerrecht gaf iemand het monopolie om op een bepaald gedeelte van een rivier personen, goederen en dieren over te zetten.

Napoleon schafte de oude veerrechten af.

Voortaan kwamen deze aan de staat toe, maar bij de Verenwet van 1921 werden de oude veerrechten weer volledig erkend.

Gierpont zonder motor (vroeger)

Bij een gierpont maakt men gebruik van de stroming van een rivier. Stroomopwaarts, midden op de bodem van de rivier, ligt een zwaar anker met een staalkabel, die verbonden is met de gierpont. Door deze kabel, die in een driehoeksverbinding aan de veerpont verbonden zit, aan één zijde enigszins in te korten, zal het vaartuig zichzelf naar de andere oever brengen.

Bij het terugvaren wordt de andere zijde weer enigszins ingekort en vaart de gierpont terug naar de tegenover liggende veerstoep.

In Nederland en België varen geen ongemotoriseerde gierveerponten meer.

Gierpont met motor (nu)

Door de gierponten te motoriseren wordt de snelheid van het overvaren belangrijk verhoogd.

De aandrijving vindt plaats door een verbrandingsmotor met schroef.

Dit type veerponten heeft aan de voor- en achterzijde een op- en afrijklep. Aangeland wordt op veerstoepen.

De bediening vindt plaats vanuit een stuurhuis.

Voor een aantal exploitanten is deze wijze van varen aantrekkelijk, omdat met een minimum aan personeel gevaren kan worden. Veelal is de schipper tevens kaartverkoper.